

Red de Kuip en bouw ernaast nieuw stadion

Laat de oude Kuip staan en bouw voor de club Feyenoord een nieuw stadion, betogen twee deskundigen.

Al geruime tijd hangt er een dreiging boven 'de Kuip', het legendarische voetbalstadion van Feyenoord in Rotterdam-Zuid, gebouwd in 1937. Het voortbestaan van de voetbalclub is afhankelijk van een nieuw stadion dat wat betreft overkapping, skyboxen, multifunctionaliteit en capaciteit aan de nieuwste internationale normen voldoet. Tot nu toe figureren in de discussie twee opties: een nieuw stadion op de plek van het oude of een nieuwe 'Superkuip' verderop. Beide zouden sloop onafwendbaar maken. Het zou Rotterdam beroven van een populair en legendarisch icoon.

Een 'dreamteam' van constructeurs, ontwerpers en ondernemers heeft nu een plan gelanceerd om het stadion te redden voor Rotterdam, maar vooral voor de club Feyenoord. In het team van 'Red de Kuip' zit onder andere de architect Joris Molenaar, kenner bij uitstek van het werk van Brinkman en Van der Vlugt, de architecten van de Kuip.

Too much love will kill you – dat lijkt een beetje van toepassing te zijn op de plannen van het activistische Red de Kuip consortium. De aanpassingen en toevoegingen om de Kuip ook in de toekomst als voetbalstadion te gebruiken gaan heel ver. Om de karakteristieke, flinterdunne transparante stalen constructie van de oorspronkelijke Kuip spannen zij een organisch gevormde constructie van staal en glas, die het gebouw een totaal ander silhouet geeft. Aan de binnenkant voegen zij een tribune toe, onder een uiterst steile hoek boven de tweede ring, en de open ruimte tussen de eerste en tweede ring vullen ze met tientallen skyboxen. Het resultaat van deze ingrepen is dat de oorspronkelijke Kuip van buiten, noch van binnen meer herkenbaar is.

De wonderlijkste kwaliteit van de Kuip was altijd haar lichte, meccanoachtige constructie die een vrij doorzicht garandeerde tussen de tribune-ringen door, vanaf de straat zo op het veld, en vanaf buiten op de kopjes van de toeschouwers op de bovenste rij. Bij de verbouwing in 1994 is van die doorzichten, ondanks de knappe constructie van de overkapping, al veel verdwenen. Maar met het voorstel van Red de Kuip blijft er vrijwel niets van over.

De Kuip is dan ook een 'moeilijk' monument. Het is het spectaculaire sluitstuk van het oeuvre van Rotterdams meest avontuurlijke architectenbureau van het interbellum, Brinkman & Van der Vlugt, de ontwerpers van de Van Nelle fabriek (1928). Het is het eerste en een van de weinig overgebleven monumentale stadions uit deze periode in Europa. Het is het eerste stadion dat geheel in zichtbare staalconstructie is uitge-

voerd en het eerste met een dubbele ring van tribunes zonder kolommen, en daarmee de inspiratiebron voor stadions wereldwijd.

Bovendien is het een stadion dat volledig transparant is, waar architectuur niet een toevoeging of een gevel is zoals in het Amsterdamse Olympisch Stadion. Daarom is het ook een stadion waaraan haast onmogelijk iets kan worden toegevoegd zonder de essentie en schoonheid te beschadigen.

Daarom waren wij blij verrast met een nieuw voorstel, van ingenieursbureau Volker Wessels en architectenbureau Meyer en Van Schooten. Zij stellen niet alleen voor een nieuw stadion te bouwen naast de Kuip, waarmee zij zonder compromis aan de wensen van de club en de projectontwikkelaars kunnen voldoen, maar ook om de oude Kuip 'terug te restaureren' naar de oorspronkelijke staat.

Dat wil zeggen dat de vrijstaande overkapping eraf getakeld wordt en de oorspronkelijke luifel aan de stadszijde terugkeert, waardoor de hoofdingang weer tegenover de wijk Feijenoord komt. De skyboxen worden verwijderd en overal wordt de transparantie van het gebouw hervonden. Achter de vele toevoegingen gaat een opmerkelijk intact gebouw schuil, waarvoor een status als Rijksmonument vanzelfsprekend is. Zelfs bij de club en bij de fans ontstaat een steeds groter en-

De oude Kuip als cultuurcentrum van Rotterdam-Zuid

thousiasme om het oude stadion met respect en historisch besef een rol in de toekomst te geven.

Maar welke rol? Ook daarvoor bestaan interessante mogelijkheden. Rotterdam-Zuid staat middenin een vernieuwingsoperatie die wordt uitgevoerd met veel aandacht voor onderwijs. Hierin zou de nieuwe Kuip een centrale plek kunnen veroveren. Het consortium is hard op weg om samen met scholen in Rotterdam-Zuid, culturele evenementen, het jeugdvoetbal en andere veldsporten, en met een uitgelezen selectie van Rotterdamse horecaondernemers, een business case te maken voor een gerestaureerde Kuip.

De gebouwen zouden naast elkaar staan als twee afleveringen in één geschiedenis. Een gerestaureerde Kuip kan voor bezoekers verlenging van hun verblijf betekenen, met naast voetbalwedstrijd of popconcert ook horecabezoek of culturele ervaring. Maar het belangrijkste is de betekenis die de Kuip kan krijgen voor de rijksopgave van de vernieuwing van Rotterdam-Zuid, als een plek waar de sociaal-culturele emancipatie van dit moeilijke stadsdeel haar symbolische centrum vindt.

Wouter Vanstiphout en **Michelle Provoost** zijn werkzaam voor Crimson Architectural Historians in Rotterdam.